

BUDGETSPØRGSMÅL 2027-2030

Spørgsmål nr.: 073

Dato: 25. august 2026

Stillet af: Randi Mondorf (V)

Besvarelse udsendt den: 30. august 2026

Styrkelse af lægedækning i yderområder

Spørgsmål:

Hensigten med sundhedsreformen er at udligne forskelle i sundhed mellem de to tidligere regioner. Det gøres bl.a. ved at tilføre penge til det tidligere region Sjælland for at styrke lægedækningen i yderområderne i den nye region og til uddannelse af flere speciallæger i almen medicin.

Herunder er der 80 mio. kr. til at styrke lægedækning og til udbygning af det nære sundhedsvæsen.

1. Hvordan vil pengene konkret blive anvendt og hvilke mål vil der blive opstillet for effekten? Fx hvor mange flere praktiserende læger forventer man i yderområderne i løbet af 2027? Hvor mange flere uddannelsesstillinger forventes opslået/besat i yderområderne?
2. Hvordan vil regionen sikre tilstrækkelig uddannelses-kapacitet og supervision, når antallet af uddannelseslæger vokser?
3. Konkret hvordan vil regionen sikre, at uddannelses-kapacitet bliver hævet i de specialer, som ikke kan oprette introduktionsstillinger til maksimumsnormeringen jf. administrationens bemærkninger til budgetinitiativet om flere introduktionsstillinger?

Fx har Lægeforeningen opgjort, at psykiatrien i Region Østdanmark har mange læger over 60 år, hvorfor det her er særligt kritisk, at der ikke kan ansættes flere introduktions-læger, så vi får nok speciallæger i psykiatrien – også på lang sigt.

Svar:

1. Hvordan vil pengene konkret blive anvendt og hvilke mål vil der blive opstillet for effekten? Fx hvor mange flere praktiserende læger forventer man i yderområderne i løbet af 2027?

Med afsæt i strategien for almenmedicinsk lægedækning i Region Østdanmark skal der tages politisk stilling til den videre kapacitetsudbygning og prioriteringen af nye kapaciteter på tværs af Region Østdanmark i 2027. Administrationen vil hurtigst muligt efter budgettet – og aftalen omkring honorarmodel – fremlægge et forslag til en udmøntning af budgetmidlerne samt plan for kapacitetsudvidelse i almen praksis. Planen vil indeholde et måltal for udvidelse af antallet af kapaciteter i 2027 samt forslag til fordeling af kapacitet mellem sundhedsråd.

Planen vil også indeholde forslag til initiativer, der kan være med til at understøtte kapacitetsudvidelsen. Forslagene vil bl.a. være baseret på de erfaringer, som de to regioner har fået gennem de to sidste år på baggrund af de tildelte midler fra forårsaftalen. Det kan f.eks. være:

- Tilskudsordning ved etablering af nye praksis i områder med svag lægedækning
- Håndholdt etableringsstøtte, herunder hjælp til lokaler og rådgivning
- Tilskud og støtte til seniorlæger, der ønsker at blive i praksis
- Tilskud til lokaler og udstyr, der understøtter flere uddannelseslæger og dermed det fremtidige rekrutteringsgrundlag
- Understøttelse af eksisterende praksis der varetager flere patienter end den nationale fordelingsmodel tilsiger.

Det bemærkes, at disponeringen af midlerne pt. er behæftet med væsentlig usikkerhed, særligt fordi den nye honoraraftale for almen praksis endnu ikke er på plads.

Hvor mange flere uddannelsesstillinger forventes opslået/besat i yderområderne?

De kommende spørgsmål vedr. uddannelsesstillinger og uddannelseskapacitet vedrører selvstændige indsatsområder, og hænger ikke sammen med de 80 mio. kr., der potentielt afsættes med Budget 2027 til styrket lægedækning.

På tværs af alle specialer

På hospitaler i det nuværende Region Sjælland forventes der i 2027 samlet set ca. 190 flere årsværk til uddannelsesstillinger end i 2026. Stigningen omfatter KBU- (Klinisk Basisuddannelse), introduktions- og hoveduddannelsesstillinger. Den store stigning skyldes dels 1) den øgede dimensionering af speciallægeuddannelsen, som er nationalt bestemt af Sundhedsstyrelsen, dels 2) omfordeling af uddannelseslæger fra det nuværende Region Hovedstaden til det nuværende Region Sjælland som led i de to regioners samarbejdsaftale.

Hoveduddannelsesstillinger i almen medicin

I Region Østdanmark oprettes i 2027 186 hoveduddannelsesforløb svarende til dimensioneringsplanen.

- 95 forløb i det tidligere Region Sjælland
- 91 i det tidligere Region Hovedstaden

Besættelsesgraden i det nuværende Region Sjælland har udviklet sig positivt de seneste år:

- I 2025 blev 50 af 85 opslåede hoveduddannelsesforløb besat.
- I 2026 er 75 af 92 opslåede hoveduddannelsesforløb besat.

Historisk set har det været de lægedækningstruede områder / yderområderne, der har haft ubesatte hoveduddannelsesforløb. Den fulde vækst fra 2025 til 2026 er netop sket i disse områder. Ligesom en forventet stigning i besættelsesgraden i 2027 alene vil påvirke yderområderne.

Introduktionsstillinger i almen medicin

Der forventes på nuværende tidspunkt ikke en vækst i introduktionsstillinger i almen medicin i 2027. Dette skyldes manglende tutorlægekapacitet (se nærmere om tutorlægekapacitet i afsnittet nedenfor).

2. Hvordan vil regionen sikre tilstrækkelig uddannelses-kapacitet og supervision, når antallet af uddannelseslæger vokser?

3. Konkret hvordan vil regionen sikre, at uddannelses-kapacitet bliver hævet i de specialer, som ikke kan oprette introduktionsstillinger til maksimumsnormeringen jf. administrationens bemærkninger til budgetinitiativet om flere introduktionsstillinger?

På tværs af specialer

Regionens hospitaler, specialer, og Sekretariat for Lægelig Videreuddannelse har et tæt og løbende samarbejde om at opfylde dimensioneringsplanen for speciallægeuddannelsen. Herunder i forhold til at sikre tilstrækkelig uddannelseskapacitet og supervision inden for de forskellige specialer. Hvis der er udfordringer med at opfylde dimensioneringsplanens mål, lægges der en konkret plan for det berørte speciale ud fra de udfordringer og muligheder, som gør sig gældende for netop dette speciale.

Derudover er det som led i dannelsen af Region Østdanmark besluttet, at der fra 2027 indføres en fælles finansieringsmodel for lægelig videreuddannelse. Denne indebærer, at alle hospitaler i regionen får 50% medfinansiering af uddannelsesstillinger fra en central pulje. Den centrale medfinansiering skal understøtte etableringen af flere uddannelsesforløb uden for de største byer ved at reducere den lokale økonomiske belastning.

Uddannelseskapacitet er tæt forbundet med speciallægedækning, da det er de eksisterende speciallæger, der uddanner de kommende speciallæger. Regionens kommende indsatser målrettet at sikre robust og udvidet lægedækning i hele Region Østjylland vil således også bidrage til at sikre uddannelseskapacitet indenfor de specialer, som er udfordret på speciallægekapacitet. Disse indsatser vil bl.a. blive fastsat med den regionale sundhedsplan og mere konkret via hospitalsplanen og den kommende strategi for almen medicinsk lægedækning i Region Østjylland. Da Den Regionale Sundhedsplan og de underliggende strategier endnu ikke er politisk vedtagne, kan de endelige indsatser ikke udfoldes konkret på nuværende tidspunkt.

Psykiatri og Børne- og Ungdomspsykiatri

Der er på nuværende tidspunkt ikke rekrutteringsudfordringer til hoveduddannelsesstillingerne i hverken psykiatri eller børne- og ungdomspsykiatri.

For specialerne psykiatri og børne- og ungdomspsykiatri er det planlagte antal uddannelsesstillinger i det nuværende Region Sjælland udvidet væsentligt som følge af førnævnte dimensioneringsstigning og samarbejdsaftalen mellem Region Hovedstaden og Region Sjælland.

For psykiatri er der i alt planlagt en stigning fra 68 uddannelseslæger før samarbejdsaftalens indgåelse til 108 i 2030. I 2027 er der planlagt 95 uddannelseslæger, svarende til en stigning på 27 (hvor stigningen sker i det nuværende Region Sjælland).

I børne- og ungdomspsykiatri er der lagt en plan for en gradvis stigning af introstillinger over tre år. Specialet overstiger minimumsdimensioneringen i 2026, og når maksimumsdimensioneringen i 2028. Herudover har specialet også udvidet antal hoveduddannelsesstillinger. I alt er konsekvensen en fordobling af uddannelsesstillinger i det nuværende Region Sjælland i 2030: En stigning fra 27 til 54. I 2027 er antallet 42 uddannelseslæger svarende til en stigning på 15 fra før samarbejdsaftalen og dimensioneringsstigningen.

Almen medicin

Specialet almen medicin er tiltagende udfordret på tutorlægekapacitet pga. stigningen i antallet af hoveduddannelsesforløb og omlægningen af hoveduddannelsen med udvidet tid i almen praksis. Aktuelt mangler 80 årsværk til tutorlægekapacitet for at opfylde dimensioneringsplanens uddannelsesforpligtelser vedrørende introstillinger i 2027. Minimumsdimensioneringen forventes derfor ikke opfyldt i 2027. I forlængelse heraf er det ikke realistisk at stræbe efter at opfylde maksimumsdimensioneringen, førend minimumsdimensioneringen kan opfyldes.

Ud fra nuværende data forventes dimensioneringsplanen for hoveduddannelsesstillinger i almen medicin opfyldt i 2027.

Der arbejdes løbende med at øge og udnytte tutorlægekapaciteten. I 2025 og 2026 er der gennemført en række rekrutteringsindsatser, fx tilskudsordninger ved etablering af nye praksis i områder med svag lægedækning samt øgning af antal kursuspladser, så nye tutorlæger kan blive kvalificerede og godkendes hurtigere.

Øvrige initiativer som der arbejdes med i Videreuddannelsesregion Øst:

- Mulighed for KBU-forløb på Forsvarets infirmerier undersøges for at frigøre kapacitet i almen praksis.
- Der arbejdes på at udnytte uddannelsespotentialer i de regionsdrevne klinikker
- Samtidig efterspørges større fleksibilitet i placeringen af KBU-lægenes andet ophold på grund af stigende pres på tutorlægekapaciteten, fx i psykiatri
- Videreuddannelsesregionerne har bedt Danske Regioner om at revidere tutorlægeaftalen med PLO, så en tutorlæge kan have flere uddannelseslæger ad gangen, uanset geografi. Dette er fortsat et opmærksomhedspunkt.